

УДК 811.161.2'38'373.421

DOI <https://doi.org/10.24919/2663-6042.20.2023.7>

ПАРАМЕТРИЗАЦІЯ СИНОНІМІЙНИХ ВІДНОШЕНЬ У ТЕКСТАХ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ ЯРА СЛАВУТИЧА

Полякова Т. В., Швидка Н. В.

Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»

У статті досліджено взаємовідношення функціонування синонімів та рівня мовної майстерності комуніканта. Актуалізовано важливість оперувати в мовленні синонімним багатством, що створює загальне враження про рівень освіченості особистості, про її вміння послуговуватися різними лексичними, стилістичними засобами, необхідними для вираження експресії або інших функційних настанов в тому чи тому випадку. Увагу зосереджено на мовну тканину поетичних творів відомого поета, прозаїка та публіциста з української діаспори Яра Славутича, творчість якого засвідчує тонке відчуття специфіки поезики віршів, де багато важить не лише семантика, але й правильна синонімна форма. Окреслено теоретичні засади синонімії в сучасному мовознавстві, оскільки науковці різних лінгвістичних шкіл трактують поняття **синонім**, **синонімний ряд**, **синонімне гніздо** тощо по-різному. З'ясовано, що характерними ознаками синонімів є різниця в лексичному змісті, яка сприяє виявленню різних властивостей предмета, а також дає можливість за допомогою певного синоніма увиразнити у висловлюванні важливий аспект поняття. Якщо у визначенні спільності синонімів використовують спосіб взаємозаміни їх у реченні, то при виявленні різниці важливо встановити неможливість цієї заміни. Поштовхом для оприявлення смислової різниці всередині одного синонімного ряду слугують додаткові семантичні відтінки, яких немає в інших словах цього ряду.

Зауважено, що з-поміж усіх частин мови найбільш сприяє виникненню синонімійних смислових відношень є дієслова, що зумовлено семантикою цих слів – виражати рух, процес, динамізм, інтенсивність тощо. Інакше кажучи, названі параметри передбачають градуальні протиставлення, у результаті чого й постають одиниці синонімного ряду, кожна з яких при збереженні загального значення різниться від іншої певним відтінком.

Простежено кількісне і якісне наповнення синонімійних рядів дієслів, належних до поширених у мовленні лексико-семантичних груп з окресленням особливостей функціонування в тому чи тому контексті.

Ключові слова: дієслівна синонімія, синонім, синонімійні відношення, синонімний ряд, семантика, евфемізм, мовна майстерність, художній текст, мовленнєве багатство, комунікант.

*Poliakova T. V., Shvydka N. V. Parametrization of synonymous relations in the texts of poetic works by Yar Slavutych). The article is devoted to the investigation of functioning of synonyms and the level of the language mastery of the communicant. The language fabric of poetic works of Yar Slavutych, a well-known poet, prose writer and publicist from the Ukrainian diaspora, is considered as an example. It is possible to give a general impression about the level of personality's education by the degree of possessing synonymous units. A special attention is paid to the theoretical principles and the development of study of synonyms in modern linguistics, because different linguistic schools interpret concepts **synonym**, **synonymous row**, **synonymous nest** and others differently. The characteristic sign of synonyms is a difference in lexical maintenance that assists the exposure of different properties of different objects, and also gives an opportunity to underline only separate sideconcept in any expression by means of certain synonym. While the method of synonym interchange in a sentence is used to determine the common features of synonyms, it is important to identify the impossibility of this replacement at the exposure of difference. The main task at determination of semantic difference within one synonymous row is to educe such shades of meaning in every synonym, missing in other words. The impetus for the appearance of a semantic difference within one synonymous series is additional semantic shades, which are not present in other words of this series. It is noted that among all parts of speech the most favorable to the emergence of synonymous semantic relations are verbs, which is due to the semantics of these words – to express movement, process, dynamism, intensity, etc.*

In other words, the named parameters provide for gradual oppositions, as a result of which the units of the synonymous series appear, each of which, while maintaining the general value differs from another in a certain shade.

The author traced quantitative and qualitative filling of synonymous series of verbs belonging to common lexical-semantic groups with delineation of the features of functioning in a particular context.

Key words: verb synonymy, synonym, synonymous relations, synonymous series, semantics, euphemism, linguistic mastery, artistic text, speech richness, communicant.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. Серед актуальних питань сучасної лінгвоукраїністики в контексті поліпарадигмальних підходів до аналізу тих чи тих мовних явищ на особливу увагу заслуговує розгляд синонімії. Відомі мовознавці неодноразово висловлювали

своє бачення щодо сутності цього багатогранного явища. Так, на сьогодні дискусійним є тлумачення таких теоретичних питань лексичної синоніміки, як, зокрема, параметризація синонімних гнізд, місце синонімів у системі мови та комунікативному процесі тощо. Багатство та могутність українського

словника виражається розмаїттям його лексичного складу, полісемійністю слів, гнучкістю граматичних форм, широким арсеналом стилістичних засобів тощо. Комунікативна змістовність, ідейна насиченість, точність і виразність, лаконічна простота й доступність – це ті якості мови, які були б не мислими без великого словникового запасу, без оволодіння синоніміїним запасом лексики мовця, що допомагає точніше, правильніше, глибше висловити власну думку. Лексичне багатство, доступність розуміння значень слів та їхніх відтінків свідчить про високу культурну освіту людини, про потужне знання народної мови – невичерпного джерела літературної мови.

Недостатнім на сьогодні є й аналіз синонімії розмаїття, синонімії градації мовної тканини текстів художніх творів багатьох майстрів слова, передусім поетів, як риси їхнього ідіостилу. Одним з таких поетів є Яр Славутич, відомий поет, прозаїк, публіцист, громадський діяч та патріот з діаспори, який як ніхто відчував та враховував специфіку поезики віршів, де багато важить не лише семантика, але й правильна синонімія форма, а це, зі свого боку, є яскравим прикладом мовленнєвого багатства комуніканта.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З урахуванням стану сучасної лінгвістики, для якої характерна зміна ракурсу аналізу мови, звернення до аналізу окремих лексем і мовлення загалом стало якісно новим етапом дослідження фактичного матеріалу. На особливу увагу заслуговує вивчення синоніміїного багатства в ідіостилі того чи того письменника. На сьогодні вже опрацьовано мовотворчість М. Коцюбинського (Л. Паламарчук «Лексична синоніміка художніх творів М. М. Коцюбинського», Н. Бойко «Синонімічні фігури повісті М. М. Коцюбинського «Фата моргана»», Г. Тютюнника (Л. Бублик «Лексико-семантична образність синонімії в романі Г. Тютюнника "Вир"»)), І. Багряного (А. Ярова «Дієслівна синоніміка в прозових творах Івана Багряного»), В. Шевчука (Г. Гримашевич і В. Свінцицька «Прислівникова синонімія у творчості Валерія Шевчука»), І. Вільде (Т. Гульченко «Дієслівні синоніми на позначення акту мовлення в оповіданнях Ірини Вільде»), Уласа Самчука (В. Облексенко і О. Рембецька «Функційно-стилістичні особливості синонімії у творах Уласа Самчука») та ін. У попередніх наших дослідженнях значну увагу приділено описові синонімії в мовотворчості також Яра Славутича, де, серед іншого, проаналізовано синонімії ряди дієслів, належних до поширених у мовленні лексико-семантичних груп [5; 6; 7; 8; 9; 10].

Формулювання мети і завдань дослідження. Метою пропонованої студії є параметризувати вияв синоніміїних відношень, реалізованих дієсловами, у текстах поетичних творів Яра Славутича як репрезентантів мовленнєвого багатства мовця. Мета статті зумовлює реалізацію низки завдань: характеризувати основні аспекти використання синоніміїних одиниць як одних із основних засобів творчої манери Яра Славутича; визначити місце та роль синонімії у загальній системі української лінгвістичної та їхній вплив на розвиток мовного багатства особистості; з'ясувати наповнення

синоніміїних рядів дієслів, належних до поширених у мовленні лексико-семантичних груп.

Виклад основного матеріалу дослідження. Словниковий склад кожної з відомих нам мов є дуже багатий на слова, які поряд з іншими, наявними в мові, не передають відомих понять, а відіграють роль лише паралельних до інших, більш уживаних, звичних. Такі слова не оптимально відповідають іншим, так як можуть їх замінити, тобто якими можна замінити інші змістові поняття: в одних контекстах така заміна цілком доцільна, в інших, натомість, будь-яка спроба такої заміни приводить до відчуття істотної відмінності між поняттями. У таких випадках зазвичай дається в знаки наявності різниці в самому змісті лексичної одиниці, пропонованої на заміну іншої, де вона набуває супровідного емоційного забарвлення або за належністю до певних стилістичних сфер, різних способів висловлювання.

Звукова природа слова відіграє важливу роль щодо мовленнєвої семантики, тому можна констатувати, що глибинну основу синонімії становить називання того самого денотата кількома різними словами. З урахуванням цього в номінативній діяльності, результатом якої є формування того або того словесного знака, паралельно взаємодіють дві суттєво важливі тенденції: 1) нейтральне, позбавлене супровідних суб'єктивно-оцінних характеристик певного називання предметів позамовної дійсності; 2) відображення у відповідних суб'єктивно-оцінних характеристик денотатів, тобто бачення їх під кутом зору позитивної чи негативної оцінки. Відповідно до цього і відбувається поповнення лексичного складу мови синоніміями [11, 156].

Сучасна лінгвістика досить широко розглядає питання про сутність лексичної синонімії, параметризацію синоніміїних одиниць тощо.

Одним із ключових теоретичних і практичних питань семасіології залишається питання про функціонування синонімії. Більшість дослідників з огляду на розуміння синоніміїних лексем як слів, різних за написанням і близьких за семантикою, як слів, що називають те саме поняття, але різняться відтінками значень, виділяють дві основні функції їх у мові – уточнювальну та стилістичну [2, 11]. Уточнювальну функцію виконують здебільшого ідеографічні синонімії, які, як відомо, розмежовуються за ступенем вияву певної властивості або відтінками в самому значенні. Наприклад, у мовотворчості Яра Славутича словосполучення *звагли аргонавти* є синонімією до слова *повстанці*, уточнюючи значення і вказуючи на його смислово вагомість та безсмертя в майбутті, героїчну самопожертву заради досягнення мети для блага інших:

І славте, славте, гучно славте,

Повстанці, звагли аргонавти,

На лоні трав під шум ялини

Дзвінке народження дитини! (1, 37)

Очевидно, що синоніміїний зв'язок між словом *повстанці* та сполучкою *звагли аргонавти* не є ustalеним, позаяк їхнє значення зближується лише за умов відповідного контексту.

На особливу увагу заслуговують синонімії-евфемізми (гр. *eu* – добре, *phēmi* – говорю) – це

словосполучення й слова, які вживаються з метою уникнення використання слів з непристойним чи грубим змістом або з неприємним за певних умов забарвленням. Наприклад, замість слова *смерть* Яр Славутич в поемі «Моя доба» вживає іменник *супокій*:

Минув мій вік. Доба моя минає.

Пора подумати про супокій (1, 222).

Такий стилістичний прийом вказує на добір автором вишуканих лексем, що свідчить про мистецтво володіння словом митця.

Для стану сучасної лінгвістики характерна зміна ракурсу дослідження мови: якісно новим стало звернення до аналізу мовних одиниць і мовлення загалом. Значною мірою визначається вмінням поета дібрати з розмаїття синонімів загальнонародної мови найточніші слова, які зазвичай з найбільшою правдивістю виражали те, що має намір автор продемонструвати. І саме Яр Славутич є одним із тих митців, які вміло, з безмежною любов'ю користуються засобами створення синонімії, образним розмаїттям української мови. Це оприявнюють особливості авторської мовотворчої манери, зокрема, послугування типовими класичними формами – сонетом чи октавою, багатство яких відображено за допомогою використання як синонімних рядів, так і лексичних нашарувань суспільно-політичного характеру. А це відповідно сприяє висвітленню ідейного потенціалу боротьби за незалежність, волю без брудних чобіт московитів, цивілізований розвиток України, за рівноправність. Яр Славутич належить до тих митців, які гостро відчували та враховували специфіку віршової поетики, де багато важить не лише семантика слова, а й правильна синонімна форма.

На думку мовознавців, в українському художньому стилі найбільш репрезентативними в мовотворчості різних авторів є дієслівні синонімні ряди, які найповніше демонструють контекстуальну семантизацію тих чи тих реалій [1, 53; 3, 91; 5, 8; 8, 42; 9, 13]. Дієслівна синоніміка поезій Яра Славутича є одним із надзвичайно важливих стилістичних засобів для правдивого відтворення дійсності, для розкриття багатогранності та образних характеристик текстових описів.

Аналіз фактичного матеріалу уможливив виокремити синонімні ряди на позначення:

а) мовлення – зі словами-показчиками *говорити, кричати, кликати*;

б) руху, переміщення – зі словами-показчиками *іти, бігати (бігти)*;

в) зорового сприйняття – зі словами-показчиками *бачити, дивитися*;

г) розумових процесів – зі словом-показником *думати*;

г) позначення психічного стану людини – зі словами-показчиками *плакати, сумувати*;

д) позначення фізичного стану та фізичних процесів – зі словами-показчиками – *вмерти, їсти* [5, 9].

Досить репрезентованим є синонімний ряд зі словами-показчиками *іти, бігати (бігти)*, які об'єднані на основі спільного основного значення кожного з них – ‘рухатися, ступаючи ногами, роблячи кроки’. Вони виражають або одноразовий, неповторюваний рух в одному якомусь напрямку, або повторюваний,

тривалий рух. Відтворюючи найрізноманітніші відтінки здійснення ходи, вони дають оцінку характеристику, передають ставлення мовця до дії як чинника руху.

Для вираження поняття ‘рухатися, ступаючи ногами, роблячи кроки’ Яр Славутич використовує такі синоніми: *іти ступаючи, простувати, брести, плисти, текти, пертися, ринути, рушати; ходити, бродити, блукати, мандрувати; піти, податися, почвалати* та ін.

Дієслово *ступати* вживається, коли потрібно відзначити, що хтось іде повільно чи навіть поважно, чітко виділяючи кроки, напр.: *Ступав на степ, на буйну цілину* (2, 66); *Занесе угору ногу – І ступає на п'ять ліктів* (2, 10).

Для відтворення повільної, ніби недбалої, важкої, втомленої ходи запропоновано синонім *брести*. Інколи *брести* означає ‘іти, переборюючи перешкоди’, напр.: *Вони брели крізь хащі з волокон* (2, 99); *Брести без пам'яті на чортовиння* (2, 51); *Я снігами бреду й бреду* (2, 86); *Житами в росах, плавнями брели* (2, 54); *Брела голодна, вихудла весна* (2, 58); *Бредуть на працю дивні дроворуби* (2, 79); *І люд гудів і брів без перепон* (2, 118).

До цього синонімного ряду відносимо й синонім *простувати*, який не характеризує самого акту руху, а вказує на цілеспрямованість його, тобто чітко визначений напрямок ходи, напр.: *Павло простує на чолі походу* (2, 154); *Простуй до волі серед бід і лиха* (2, 139); *Григорій раптом повернув униз, і вміть за ним попростував хлопчина* (2, 140).

Значення ‘іти, рухатися неперервним потоком, масою’ виражає дієслово-синонім *плисти*, напр.: *Пливе Павло снігами по тайзі* (2, 79); *Злилися з натовпом, що плив, як вівиці* (2, 124). Негативного забарвлення у другому реченні надає лексемі *плисти* порівняння як *вівиці*.

Фамільярне дієслово *перти* вживається поетом тоді, коли потрібно відзначити, що ідуть, пересуваються швидко, навально, не зважаючи на жодні перешкоди, напр.: *Пруть і перші й другі* (2, 38); *Добрий муж, а перся до царя* (2, 39).

Дієслово *ходити* відрізняється від *іти* тим, що позначає повторювану, тривалу дію, рух у різних напрямках, у різний час, напр.: *Тут не ходив задуманий Роден* (2, 62); *З якою Гриць не раз ходив на баль* (2, 60). Дещо інше забарвлення передає дієслово *бродити*, яке вказує на повторюваний, інколи тривалий рух, рух без конкретної мети й напрямку, напр.: *До міста бродить Через ріки* (2, 29) – у значенні ‘йти водою, убрід’; *...Де бродить колоту дряп'їж даремний* (2, 105); *Чи по японських не бродив містах* (2, 125) – у значенні ‘йти сушею’.

Розмовне *почвалати* в усіх випадках вживання в досліджуваних творах позначає досить повільну ходу, часто безсилу, пригнічену, напр.: *Магії з книжок Набравши сповна, почвалав Григорій На той оголений гірський вершок...* (2, 108); *На повні груди ранню прохолоду Вдихнув юнак, поглянувши на став, І знов до міста мужньо почвалав* (2, 66).

Синонім *податися* виступає на позначення ‘піти, відправитися куди-небудь’, напр.: *Раптово тут, уставши невпадат, На юнака, хитаючись, подався...* (2, 59).

Для показу особливої динаміки руху Яр Славутич послуговується вербативами, які репрезентують синоніміїний ряд зі словом-показником *бігати* (*бігти*).

Компоненти з домінантою *бігати* загалом виражають ‘швидко пересуватися в різних напрямках’. Ряд не великий, але кожна лексема вносить своє експресивне забарвлення в основне значення. Без будь-яких семантичних нюансів вжито в Яра Славутича дієслово *бігати*, напр.: *І без піжами, Упрівши, бігав жиливо-міцний Меткий гендляр гадюками й вужами* (2, 127).

Дієслово *бігти*, на відміну від домінанти ряду *бігати*, означає ‘прискорено пересуватися на ногах, рухатись, швидко переставляти ноги’, напр.: *Вони біжать, а слуги ззуби Вже до села покрили путь* (2, 27); *По шпалах бігли міліціонери...* (2, 51); ... *біжать на фіззарядку* (2, 130); *Біжить нестримний навмання Григорій* (2, 61).

Синонім *тікати* позначає біг, що відбувається при намаганні уникнути якоїсь небезпеки, при порятунку від переслідування, напр.: ... *Тікають з армії вибрані полки* (2, 156); ... *Тікайте, хлопці...* (2, 54); ... *з табору втекли* (2, 82); ... *Дванадцять в'язнів рішені втекти* (2, 82).

До цієї ж групи належить дієслово *майнути*, яке в мовленні автора експлікує ‘хуткий біг, втечу’, напр.: ... *І взявши книги: Дякую наразі! – Майнули бік* (2, 89).

Контекстуальний синонім *пріти* у Яра Славутича використано із семантикою ‘напружений біг’, напр.: ... *Вогнем із сну сполохане село, Схопивши відра, пріє з перегонів* (2, 93).

Синонім *югати* означає ‘швидко рухатись де-небудь’, напр.: *Меткий Максим <...> Югав, як яструб, сиплячи вітання...* (2, 75).

Інокли в поезіях Яра Славутича трапляється дієслово *бігти* з префіксом *в-*, що вказує на раптовість руху з метою проникнути в межі чого-небудь, напр.: *Тепер до хати, мов до плавні, вбігає хлопець* (2, 61).

Із подібною стилістичною функцією використовується в поетичних текстах й синонім *влетіти*, напр.: ... *Куцям наперекір влітає в хату* (2, 61); *Неначе грім, із сотнею своєю влетів Павло, відважний командир* (2, 156).

На протигагу синоніміїному ряду зі словами-показниками *іти*, *бігати* (*бігти*), синоніміїний ряд зі словом-показником *думати* не численний. Його репрезентовано лише синоніміїмом *гадати*, напр.: ... *Гадаю, гетьман, той напнутий лук* (2, 91), а також образно-метафоричними словосполучками: *Гасав думками, зовсім не дримаючи* (2, 145); *Найбільш сумирні миготять думки!* (2, 228); ... *То гнавсь думками до минулих днів...* (2, 89); *Минули в думці поклики до втечі, Коли спускався білгородський вечір* (2, 54); *І, повні туги, розпачу і спаду, Текли думки, немов у печка зів...* (2, 60).

Висновки та перспективи досліджень. Функціонування синоніміїв у лексиконі комунікантів тісно пов'язане з мовленнєвим багатством особистості, в умінні добирати влучну лексеми залежно від конкретної умови спілкування. Експресивне забарвлення мовлення виявляється в широкому використанні розгалуженої системи синоніміїх гнізд, що значною мірою впливає на образність у доборі відповідних лексем. Наповнення цих гнізд є різним, проте кожна синоніміїна одиниця філігранно дібрана майстром поетичного слова з метою увиразнення емоційної характеристики.

У перспективах подальших досліджень плануємо аналіз використання в мовленнєвій практиці українським соціумом синоніміїх рядів на позначення військової патріотичної лексики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гульченко Т. Дієслівні синонімії на позначення акту мовлення в оповіданнях Ірини Вільде. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2014. № 30. С. 52–61.
2. Лисиченко Л. А. Лексикологія сучасної української мови : семантична структура слова. Харків : Вища школа, 1977. 114 с.
3. Мамчич І. Компонентний аналіз дієслівних синоніміїв (на матеріалі ретророманів Андрія Кокотюхи). *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 42. Т. 2. С. 87–92.
4. Олексенко В., Рембецька О. Функційно-стилістичні особливості синоніміїв у творах Уласа Самчука. *Вісник Таврійської фундації* (Осередку вивчення української діаспори) : Літ.-наук. зб. Київ – Херсон : Просвіта, 2010. Вип. 7. С. 60–69.
5. Полякова Т. В. Мовні традиції неокласиків у поетичній спадщині Яра Славутича : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. філол. наук : 10.02.01. Дніпропетровськ, 2010. 22 с.
6. Полякова Т. В. Мова поетичних творів Яра Славутича. *Ономастика і апелятиви* : зб. наукових праць. Дніпропетровськ : ДНУ, 2002. Вип. 16. С. 179–183.
7. Полякова Т. В. Дієслівна синоніміїя Яра Славутича як прояв авторської індивідуальності. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології* : зб. наукових праць / за заг. ред. проф. В. А. Глуценка. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2018. Вип. 6. С. 185–192.
8. Полякова Т. В. Дієслівна синоніміїя Яра Славутича як прояв авторської індивідуальності (на основі синоніміїчних рядів зі словами-показниками *дивитися*, *думати*). *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології* : зб. наукових праць / за заг. ред. проф. В. А. Глуценка. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. Вип. 8. Ч. II. С. 40–46.
9. Полякова Т. В. Дієслівна синоніміїя Яра Славутича як прояв авторської індивідуальності (на основі синоніміїчних рядів зі словами-показниками – *плакати*, *сумувати*, *сміятися*, *кепкувати*; *істи*, *вмерти*). *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології* : зб. наукових праць / за заг. ред. проф. В. А. Глуценка. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. Вип. 9. Ч. II. С. 11–18.
10. Полякова Т., Чепурна А. Дієслівна синоніміїя Яра Славутича як прояв авторської індивідуальності (на основі синоніміїчних рядів зі словами-показниками *говорити*, *кричати*, *кликати*). *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології* : зб. наукових праць / за заг. ред. проф. В. А. Глуценка. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2020. Вип. 10. Ч. I. С. 178–187.
11. Сучасна українська літературна мова / за ред. А. П. Гриценка. Київ : Вища школа, 1997. 493 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Славутич Яр. Поєми. Переклади. Київ : Дніпро, 1994. Т. 2. 365 с.
2. Славутич Яр. Поєми. Переклади. Нариси. Життєпис. Київ : Дніпро, 1998. Т. 1 : Поєзії (1937–1997). 468 с.; Т. 2 : Поєми. Переклади. Нариси. Життєпис. 331 с.; Т. 3 : Розстріляна муза ; Меч і перо. 494 с.

REFERENCES

1. Hulchenko, T. (2014). Diieslivni synonymy na poznachennia aktu movlennia u opovidanniakh Iryny Vilde [Verbal synonyms of the broadcasting act in Iryna Vilde's short stories]. *Humanitarna osvita v tekhnichnykh vyshchykh navchalnykh zakladakh*, 30, 52–61 [in Ukrainian].
2. Lysyuchenko, L. A. (1977). *Leksykologhiia suchasnoi ukrainskoi movy: semantychna struktura slova*. Kharkiv: Vyshcha shkola [in Ukrainian].
3. Mamchych, I. (2021). Komponentnyi analiz diieslivnykh synonymiv (na materialy retroromaniv Andriia Kokotiukhy) [Component analysis of verbal synonyms (on the basis of Andrey's Kokotiukha's retro novels)]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 42 (2), 87–92 [in Ukrainian].
4. Oleksenko, V., Rembetska, O. (2010). Funktsiino-stylistychni osoblyvosti synonymiv u tvorakh Ulasa Samchuka . *Visnyk Tavriiskoi fundatsii* (Oseredku vyvchennia ukrainskoi diaspory). Kyiv – Kherson: Prosvita, 7, 60–69 [in Ukrainian].
5. Poliakova, T. V. (2010). Movni tradytzii neoklasykiv u poetychnii spadshchyni Yara Slavutycha [Language traditions of neoclassics in the poetic heritage of Yar Slavutych]. (Avtoreferat kandydatskoi dysertatsii). Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
6. Poliakova, T. V. (2002). Mova poetychnykh tvoriv Yara Slavutycha . *Onomastyka i apeliatyvy*. Dnipropetrovsk: DNU, 16, 179–183 [in Ukrainian].
7. Poliakova, T. V. (2018) Diieslivna synonymiia Yara Slavutycha yak proiav avtorskoi indyvidualnosti. *Teoretychni i prykladni problemy suchasnoi filolohii / za zah. red. prof. V. A. Hlushchenka*. Sloviansk: Vyd-vo B. I. Matorina, 6, 185–192 [in Ukrainian].
8. Poliakova, T. V. (2019). Diieslivna synonymiia Yara Slavutycha yak proiav avtorskoi indyvidualnosti (na osnovi synonymichnykh riadiv zi slovamy-pokazhchykamy *dyvytysia, dumaty*). *Teoretychni i prykladni problemy suchasnoi filolohii / za zah. red. prof. V. A. Hlushchenka*. Sloviansk: Vyd-vo B. I. Matorina, 8 (II), 40–46 [in Ukrainian].
9. Poliakova, T. V. (2019). Diieslivna synonymiia Yara Slavutycha yak proiav avtorskoi indyvidualnosti (na osnovi synonymichnykh riadiv zi slovamy-pokazhchykamy – *plakaty, sumuvaty, smiatysia, kepkuvaty; yisty, vmerty*) [Yar Slavutych's verbal synonyms as a manifestation of author's individuality (based on synonymous series with the words *to cry, to grieve, to laugh, to make fun, to eat, to die*)]. *Teoretychni i prykladni problemy suchasnoi filolohii / za zah. red. prof. V. A. Hlushchenka*. Sloviansk: Vyd-vo B. I. Matorina, 9 (II), 11–18 [in Ukrainian].
10. Poliakova, T., Chepurna, A. (2020). Diieslivna synonymiia Yara Slavutycha yak proiav avtorskoi indyvidualnosti (na osnovi synonymichnykh riadiv zi slovamy-pokazhchykamy *hovoryty, krychaty, klykaty*). *Teoretychni i prykladni problemy suchasnoi filolohii / za zah. red. prof. V. A. Hlushchenka*. Sloviansk: Vyd-vo B. I. Matorina, 10 (I), 178–187 [in Ukrainian].
11. Suchasna ukrainska literaturna mova (1997) [Modern Ukrainian Language] / za red. A. P. Hryshchenka. Kyiv: Vyshcha shkola [in Ukrainian].

SOURCES OF ILLUSTRATIVE MATERIAL

1. Slavutych Yar (1994). Poemy. Pereklady. Kyiv: Dnipro, 2 [in Ukrainian].
2. Slavutych Yar (1998). Slavutych Yar Poemy. Pereklady. Narisy. Zhyttiepys. Kyiv: Dnipro, 1: Poezii (1937–1997); 2: Poemy. Pereklady. Narisy. Zhyttiepys; 3: Rozstriliana muza; Mech i pero [in Ukrainian].